EU:n finanssipolitiikan sääntöuudistus

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta 15.9.2023

Patrizio Lainà
Pääekonomisti, STTK

Komission esityksen periaatteet kannatettavia

- Yksinkertaisempi, joustavampi ja maakohtaisempi
- Jäsenmaiden liikkumavara kasvaa
- Toimeenpano vahvistuu
- Yksittäisistä vuosista pidemmän aikavälin tarkasteluun
- Investointien tarkastelu mukaan

→ Sääntökehikon uudistaminen komission esitysten pohjalta kannatettavaa, mutta kunnianhimoa voisi olla enemmän

Jäsenmaat tarvitsevat liikkumatilaa yhteisvastuun välttämiseksi

- Suomi vastustanut pitkään yhteisvastuuta
- Johdonmukaista lisätä jäsenmaiden liikkumatilaa
- Tiukkaa sääntökehikko perusteltu vain, jos valmius yhteisvastuuseen

Mittariston yksinkertaistaminen kannatettavaa

- 3 % ja 60 % ennallaan
- Epärealistinen velanalentamiskriteeri poistuu (1/20-sääntö)
- Vaikeaselkoinen rakenteellinen jäämä poistuu
- Menosääntö ainoaksi operationaaliseksi mittariksi (nettomenopolku)
  - Tulot (verot) mukana → poliittinen päätös kuinka sopeutetaan
  - Korkomenot ja suhdannetyöttömyys ulkona

Investointijoustot riittämättömiä ja suhdannetasaus puuttuu

- Investoinnit huomioidaan lähinnä pidentämällä sopeutusaikaa 3 v. → ei riitä
- Kultainen sääntö tarvittaisiin: investoinnit ulos alijäämäkriteeristä ja nettomenopolusta
- Poikkeuslausekkeet hoitavat suhdannetasausta vain kriiseissä
- Liikkumatilan kasvu vahvistaa suhdannetasausta vain hieman
- Nettomenopolkuun syytä lisätä ennalta määritelty elvytysvara

Toimeenpanon vahvistaminen myönteistä

- Turvalauseke: 0,5 % BKT:stä/v. lisäsopeutus, jos nettomenopolku liian korkea
- Turvalauseke perusteltu vain, jos enemmän joustoa investointeihin ja suhdannetasaukseen
- Sakottamiskynnys madaltuminen, kun 0,2 % BKT:stä minimi poistuu
- Itsenäisten finanssipolitiikan valvojien rooli ongelmallinen

Talouspolitiikan koordinaatiota vahvistettava

- Tavoitteena puuttua makrotaloudellisiin epätasapainoihin, mutta keinot heikkoja
- Vaihtotaseiden epätasapainojen korjaaminen kriittistä
- Laajempi makrotalouden koordinointi tarpeen
- Energiakriisi ja inflaatio → tarve fipo-, rapo-, teollisuus- ja tulopolitiikan koordinaatiolle

Kehysbudjetointi linjaan EU:n sääntökehikon kanssa

- Kehysbudjetointiin tulopuoli mukaan
- Investoinnit (brutto tai netto) kehysten ulkopuolelle

Keskusteleva keskusjärjestö

Patrizio Lainà
pääekonomisti
040 583 4432
PatrizioLaina